

მოქალაქის გზამკვლევი

მცხეთის მუნიციპალიტეტის 2025 წლის ბიუჯეტი და 2025-2028 წლების
პრიორიტეტების დოკუმენტი

შესავალი	3
ტერმინთა განმარტება.....	4
საბიუჯეტო პროცესი	5
ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის საბიუჯეტო კალენდარი	8
თვითმმართველი ერთეულის ძირითადი ფინანსური დოკუმენტები	14
მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტების დოკუმენტის სტრუქტურა	15
მუნიციპალიტეტის 2023 წლის ბიუჯეტის შესრულების ანგარიში.....	16
მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტები	23
ინფრასტრუქტურის განვითარება 02 00	25
დასუფთავება და გარემოს დაცვა 03 00	27
განათლება 04 00	28
კულტურა, ახალგაზრდობა და სპორტი 05 00	28
ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა 06 00	30
მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები 01 00	31
ბიუჯეტის სტრუქტურა	32
მცხეთის მუნიციპალიტეტის ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები 2024 წლისთვის:	
შემოსულობები	37
შემოსავლები	38
გადასახადები	38
გრანტები	39
სხვა შემოსავლები	39
მუნიციპალიტეტის გადასახდელები	41
ხარჯები	41
ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდა (ფუნქციონალური კლასიფიკაცია)	43

შესავალი

მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტების დოკუმენტი და ბიუჯეტი უნდა იქმნებოდეს მოქალაქეთა უშუალო მონაწილეობითა და აქტიური ჩართულობით. ხელისუფლებისა და მოქალაქეების თანამშრომლობა ხელს უწყობს გადაწყვეტილების მიღების პროცესის გამჭვირვალობას და საჯარო მმართველობის გაუმჯობესებას. იმისათვის, რომ მოქალაქემ შეძლოს საბიუჯეტო პროცესებში ჩართვა, პირველ რიგში, უნდა იცოდეს, როდის იწყება ბიუჯეტზე მუშაობა და თავად რა ფორმით შეუძლია ჩაერთოს ამ პროცესში.

!!! თქვენ უფლება გაქვთ

პრიორიტეტების დოკუმენტისა და ბიუჯეტის პროექტის მომზადების ეტაპზე
1მარტიდან - 15ნოემბრამდე:

- ჩაერთოთ საჭიროებათა გამოვლენაში;
- მონაწილეობა მიიღოთ პრიორიტეტების შერჩევის მიზნით ჩატარებულ გამოკითხვებში;
- დაესწროთ საჯარო შეხვედრებს;
- მოამზადოთ და საკრებულოში წარადგინოთ პეტიცია;
- წერილობითი ან ზეპირი ინიციატივით მიმართოთ ადგილობრივ ხელისუფლებას და მოითხოვოთ ბიუჯეტში თქვენთვის მნიშვნელოვანი საკითხების გათვალისწინება

ბიუჯეტის პროექტის განხილვის პროცესში

- გაცნოთ მერიის მიერ საკრებულოში წარდგენილ ბიუჯეტის პროექტს
- მონაწილეობა მიიღოთ ბიუჯეტის საჯარო განხილვებში და შეკითხვით მიმართოთ თვითმმართველობის თანამდებობის პირებს;
- დაესწროთ ბიუჯეტის განხილვის პროცესს საკრებულოსა და საკრებულოს კომისიებში;

ბიუჯეტის შესრულების და ანგარიშგების ეტაპზე

- მონიტორინგი გაუწიოთ ადგილობრივი ბიუჯეტის ხარჯვას და გამოითხოვოთ საჭირო დოკუმენტები მუნიციპალიტეტის შესაბამისი სამსახურებიდან;
- გაცნოთ ბიუჯეტის შესრულების კვარტალურ და წლიურ ანგარიშებს;
- დაესწროთ მერისა და საკრებულოს დეპუტატების მიერ ანგარიშის ჩაბარებას;

წინამდებარე გზამკვლევაში მოცემულია მცხეთის მუნიციპალიტეტის 2025 წლის ბიუჯეტის ძირითადი პარამეტრები და 2025-2028 წლების პრიორიტეტები და დაგეგმილი პროგრამები

ტერმინთა განმარტება

ბიუჯეტი - საქართველოს ცენტრალური, ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივი ხელისუფლებების ფუნქციებისა და ვალდებულებების შესრულების მიზნით მისაღები შემოსულობების, გასაწევი გადასახდელებისა და ნაშთის ცვლილების ერთობლიობა, რომელიც დამტკიცებულია საქართველოს ცენტრალური, ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივი ხელისუფლებების შესაბამისი ორგანოების მიერ;

დამტკიცებული ბიუჯეტი - შესაბამისი ხელისუფლების წარმომადგენლობითი ორგანოს მიერ დამტკიცებული სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ან ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტი;

დაზუსტებული ბიუჯეტი - კორექტირებული სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ან მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი;

ასიგნება - საბიუჯეტო წლის განმავლობაში ბიუჯეტით გათვალისწინებული მოცულობის ფარგლებში გადახდის განხორციელების უფლებამოსილება;

პრიორიტეტი - საქართველოს სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკური და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტებით გათვალისწინებული ასიგნებების ძირითადი მიმართულება, რომლის ფარგლებშიც მხარჯავი დაწესებულებები/საბიუჯეტო ორგანიზაციები ახორციელებენ პროგრამებს/ქვეპროგრამებს. პრიორიტეტის ფარგლებში შესაძლებელია ასევე გათვალისწინებულ იქნეს სხვადასხვა საბიუჯეტო ორგანიზაციის ფუნქციონირებისათვის საჭირო ღონისძიებები;

პროგრამა - ბიუჯეტით განსაზღვრული პრიორიტეტების მიზნების მისაღწევად განსახორციელებელი ღონისძიებების ერთობლიობა, რომლებიც დაჯგუფებულია მსგავსი შინაარსის მიხედვით, ხორციელდება ერთი საბოლოო შედეგის მისაღწევად და რომელთა განხორციელებისთვის პასუხისმგებელია ერთი მხარჯავი დაწესებულება;

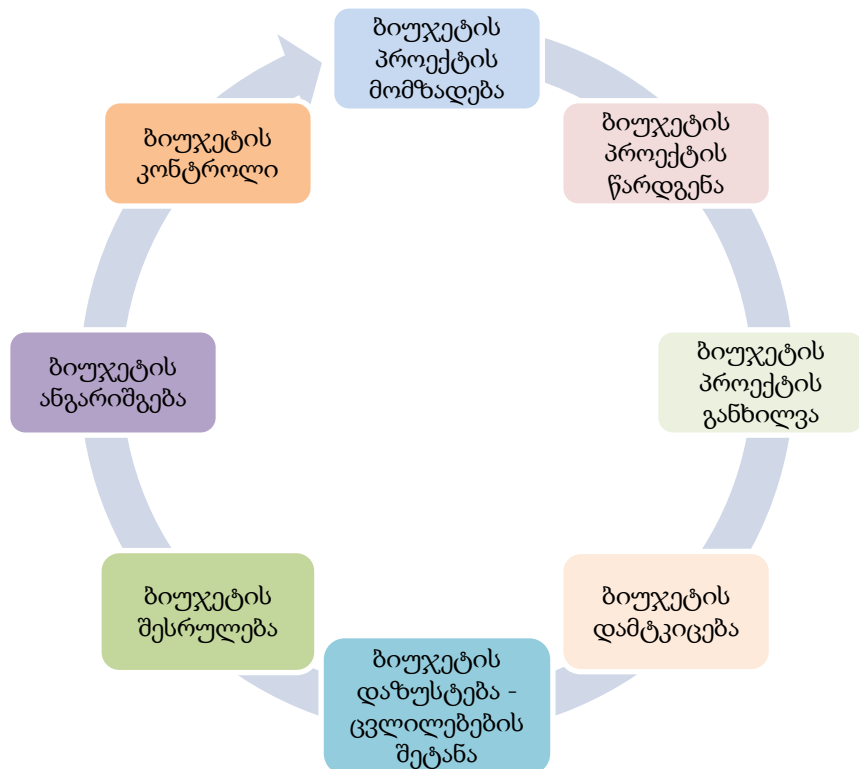
ქვეპროგრამა - მხარჯავი დაწესებულების პროგრამის ფარგლებში საბიუჯეტო ორგანიზაციის მიერ განსახორციელებელი ღონისძიებების ერთობლიობა;

პროფიციტი - თუ ბიუჯეტის დაგეგმილი შემოსავალი აჭარბებს გასავალ ნაწილს, მაშინ საუბრობენ საბიუჯეტო პროფიციტზე;

დეფიციტი - თუ ბიუჯეტის დაგეგმილი გასავალი აჭარბებს შემოსავალ ნაწილს, მაშინ საუბრობენ საბიუჯეტო დეფიციტზე.

საბიუჯეტო პროცესი

- ადგილობრივ თვითმმართველ ერთეულს აქვს საკუთარი დამოუკიდებელი ბიუჯეტი;
- ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტი დამოუკიდებელია როგორც სხვა თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტისგან, ისე სახელმწიფო ბიუჯეტისგან და ავტონომიური რესპუბლიკების რესპუბლიკური ბიუჯეტებისგან;
- მუნიციპალიტეტს გააჩნია საკუთარი შემოსულობები (სხვადასხვა წყაროებიდან მიღებული ფინანსური სახსრები);
- თვითმმართველი ერთეულის ხელისუფლება ადგილობრივი მოსახლეობის საჭიროებების გათვალისწინებით დამოუკიდებლად იღებს გადაწყვეტილებას საკუთარი ფინანსების ხარჯვაზე;
- საქართველოს ცენტრალურ და ავტონომიური რესპუბლიკების ხელისუფლებებს უფლება არა აქვთ, ჩაერიონ ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების საბიუჯეტო უფლებამოსილებებში. მუნიციპალიტეტში მომდევნო წლის ბიუჯეტზე მუშაობა 10 თვით ადრე იწყება. მაგალითად, მუნიციპალიტეტის 2025 წლის ბიუჯეტის მომზადებაზე მერია მუშაობა 2025 წლის 1 მარტს დაიწყო და 2025 წლის 15 ნოემბრისთვის საკრებულოში წარადგინა. საბიუჯეტო ციკლი შემდეგ ეტაპებს მოიცავს:

ბიუჯეტზე პასუხისმგებლობა თვითმმართველობის აღმასრულებელ და წარმომადგენლობით ორგანოებს შორის შემდეგი სახით არის გადანაწილებული

• ბიუჯეტის პროექტის მომზადება;

ქვემოთ მოცემულ გრაფიკში წარმოდგენილია საბიუჯეტო ციკლის ეტაპების თანმიმდევრობა.

ბიუჯეტირების პროცესი 3 ძირითად ეტაპს მოიცავს და სამივე ფაზაში თქვენი, როგორც მოქალაქის ჩართულობა უმნიშვნელოვანესია. ამ პროცესში კი სხვადასხვა მექანიზმების საშუალებით შეგიძლიათ ჩაერთოთ.

ბიუჯეტის პროექტის
მომზადება 1 მარტიდან 15
ნოემბრამდე

- თქვენს დასახლებებში არსებული პრობლემების შესახებ მერიისა და საკრებულოსთვის ინფორმაციის მიწოდება;
- ინიციატივის წარდგენა
- პრიორიტეტების განსაზღვრის მიზნით ჩატარებულ გამოკითხვებში მონაწილეობა;
- დისკუსიებსა და სხვადასხვა საჯარო შეხვედრებზე დასწრება

ბიუჯეტის პროექტის
განხილვა და დამტკიცება
15 ნოემბრიდან 31
დეკემბრამდე

- ბიუჯეტის საჯარო განხილვებში მონაწილეობა;
- საკრებულოს კომისიების სხდომაზე დასწრება
- საკრებულოს სხდომაზე დასწრება

ბიუჯეტის შესრულება და
ანგარიშგება 1 იანვრიდან
1 მარტამდე

- ბიუჯეტის შესრულების მონიტორინგი
- ბიუჯეტის შესრულების შესახებ ინფორმაციის გამოთხოვა ბიუჯეტის შესრულების შესახებ საკრებულოში განხილვებში მონაწილეობა;
- მერიის მიერ წლიური ანგარიშის წარდგენაზე დასწრება და შეკითხვების დასმა

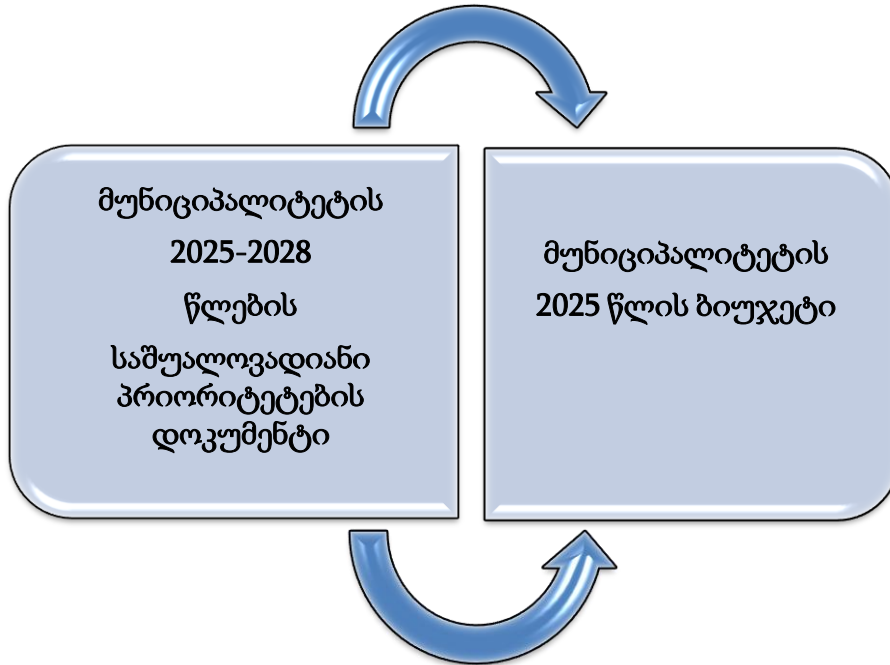
ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის საბიუჯეტო კალენდარი

თარიღი/ვადა	საბიუჯეტო აქტივობა
1 მარტს	პრიორიტეტების დოკუმენტზე მუშაობის დაწყება
მარტი	მუნიციპალური სამსახურების კოორდინაციის მიზნით სამუშაო ჯგუფის შექმნა
15 ივლისი	დასაგეგმი საბიუჯეტო წლის ძირითადი საბიუჯეტო პარამეტრების მიწოდება ფინანსთა სამინისტროს მიერ
15 ივლისიდან	საფინანსო ორგანო გაიანგარიშებს შემოსულობებისა და გადასახდელების საპროგნოზო მაჩვენებლებს და იწყებს შესაბამის პროცედურებს ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტის პროექტის შესადგენად
15 აგვისტომდე	სამუშაო ჯგუფი ამზადებს პრიორიტეტების დოკუმენტის პირველად ვარიანტს, რომელსაც იწონებს მუნიციპალიტეტის მერი
არაუგვიანეს 15 სექტემბრისა	მუნიციპალური სამსახურები ამზადებენ მომავალი წლისთვის მათი სამსახურის აქტივობების შესაბამისად ბიუჯეტს და განსახილველად წარუდგენენ საფინანსო სამსახურს
არაუგვიანეს 1 ოქტომბრისა	მუნიციპალიტეტის საფინანსო სამსახური 2025 წლის ბიუჯეტის პროექტის წინასწარ ვარიანტს განსახილველად წარუდგენს მერის ბრძანებით შექმნილ სამუშაო ჯგუფს
არაუგვიანეს 5 ოქტომბრისა	საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებს აცნობებს მიზნობრივი ტრანსფერის საპროგნოზო პარამეტრებს და გადასაცემი ფინანსური დახმარებისა და გადასახადებიდან მისაღები შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებლებს
ბიუჯეტის განხილვა და დამტკიცება	
არაუგვიანეს 15 ნოემბრისა	მერი საკრებულოს წარუდგენს ბიუჯეტის პროექტს და პრიორიტეტების დოკუმენტს.
20 ნოემბრისათვის	ბიუჯეტის პროექტის საკრებულოში შეტანიდან 5 დღეში ბიუჯეტის პროექტი ქვეყნდება საჯარო განხილვისთვის

თარიღი/ვადა		საბიუჯეტო აქტივობა
	არაუგვიანეს 25 ნოემბრისა	შენიშვნების არსებობის შემთხვევაში ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს თავმჯდომარე ბიუჯეტის პროექტს შენიშვნებით უბრუნებს მერს
	არაუგვიანეს 10 დეკემბრისა	მერი ბიუჯეტის პროექტისა და პრიორიტეტების დოკუმენტის იმავე ან შესწორებულ ვარიანტებს წარუდგენს წარმომადგენლობით ორგანოს (საკრებულოს).
	31 დეკემბრამდე	ახალი საბიუჯეტო წლის დაწყებამდე ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანო საჯაროდ იხილავს და იღებს გადაწყვეტილებას ბიუჯეტის პროექტის დამტკიცების თაობაზე. გადაწყვეტილება ბიუჯეტის პროექტის დამტკიცების შესახებ მიიღება წარმომადგენლობითი ორგანოს სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით
ბიუჯეტის შესრულება/ ანგარიშგება	ყოველი კვარტლის დასრულებიდან 1 თვის ვადაში	ყოველი კვარტლის დასრულებიდან 1 თვის ვადაში მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ორგანო შესაბამის წარმომადგენლობით ორგანოს წარუდგენს ბიუჯეტის შესრულების კვარტალურ მიმოხილვას ნაზარდი ჯამით, რომელიც მოიცავს შემოსულობების, გადასახდელების (მათ შორის სარეზერვო ფონდიდან გამოყოფილი სახსრების), ნაშთის ცვლილებებისა და მთლიანი სალდოს ფაქტობრივი მოცულობების შედარებას შესაბამისი პერიოდის გეგმურ მაჩვენებლებთან
	1 მარტამდე	მუნიციპალიტეტის საფინანსო ორგანო ამზადებს ბიუჯეტის შესრულების წლიურ ანგარიშს და საბიუჯეტო წლის დასრულებიდან არაუგვიანეს 2 თვისა წარუდგენს წარმომადგენლობით ორგანოს
	1 მაისი	მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი ორგანო - საკრებულო საჯაროდ იხილავს ბიუჯეტის შესრულების წლიურ ანგარიშს და არაუგვიანეს 1 მაისისა იღებს გადაწყვეტილებას წლიური ანგარიშის დამტკიცების ან დაუმტკიცებლობის შესახებ

თვითმმართველი ერთეულის ძირითადი ფინანსური დოკუმენტები

მუნიციპალიტეტის ძირითადი ფინანსური დოკუმენტებია:

ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის პრიორიტეტების დოკუმენტი არის ადმინისტრაციული ერთეულების განვითარების ძირითადი გეგმა, რომელიც ასახავს ინფორმაციას საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმების შესახებ; დოკუმენტი უნდა მოიცავდეს ინფორმაციას გასული, მიმდინარე, დასაგეგმი საბიუჯეტო წლებისათვის და დასაგეგმის შემდგომი სამი საბიუჯეტო წლისთვის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტიდან დასაფინანსებელ ძირითად პრიორიტეტებსა და პროგრამებზე.

მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი წარმოადგენს მისაღები შემოსულობების (სხვადასხვა წყაროებიდან მიღებული ფულადი სახსრების ერთობლიობა), გასაწევი გადასახდელებისა (გასაცემი ფულადი სახსრების ერთობლიობა) და ნაშთის ცვლილების (წინა წლის დარჩენილი თანხა, რომელიც ვერ დაიხარჯა და მისი გამოყენება ან დაგროვება მოხდება) ერთობლიობას.

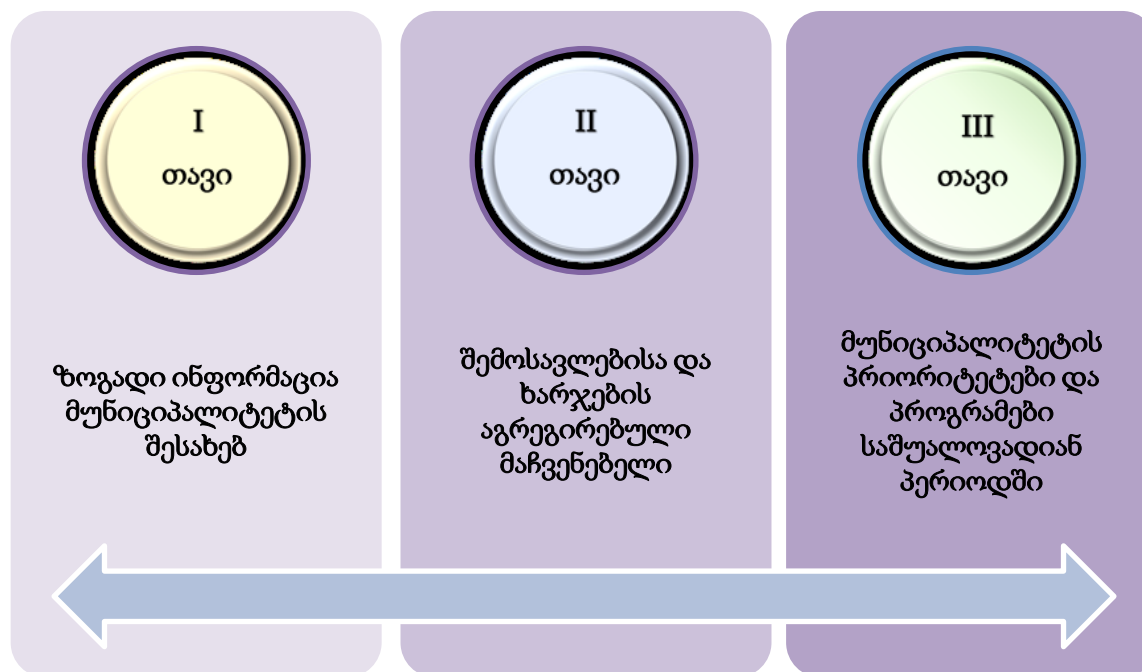
15 ნოემბერს მუნიციპალიტეტის მერი პრიორიტეტების დოკუმენტთან და ბიუჯეტთან ერთად საკრებულოს წარუდგენს შემდეგ დოკუმენტებს:

- ბიუჯეტის პროექტის განმარტებითი ბარათი;
- მუნიციპალიტეტის პროგრამული ბიუჯეტის დანართი;
- კაპიტალური პროექტების დანართი;
- იურიდიული პირების დანართი;

მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტების დოკუმენტის სტრუქტურა

პრიორიტეტების დოკუმენტი მოიცავს ინფორმაციას გასულ პერიოდზე (2023 და 2024 წლები(6 თვე)) , ასევე მომდევნო 4 წლის განმავლობაში (დასაგეგმი და დასაგეგმის შემდგომი სამი წელი - 2025-2028 წლები) მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტიდან დასაფინანსებელ ძირითად პრიორიტეტებსა და პროგრამებზე.

პრიორიტეტის დოკუმენტი სამი თავისგან შედგება.

მუნიციპალიტეტის 2023 წლის ბიუჯეტის შესრულების მაჩვენებლები

მცხეთის მუნიციპალიტეტის 2023 წლის ბიუჯეტის შემოსულობების (შემოსავლები, არაფინანსური აქტივები, ფინანსური აქტივები, ვალდებულებების ზრდა) გეგმა განისაზღვრა **42 770,4** ათ.ლარით, ფაქტობრივმა შესრულებამ შეადგინა **59 003,4** ათ.ლარი, ანუ გეგმის 138% .

შემოსავლების (გადასახადები, გრანტები, სხვა შემოსავლები) გეგმა **-42 170,4** ათასი ლარი - ფაქტობრივად **48 603,0** ათასი ლარით შესრულდა, რამაც გეგმის 115,3% და მთლიანი შემოსულობების (**59 003,4** ათასი ლარი) - 82% შეადგინა.

გადასახადების სახით ბიუჯეტში მთლიანობაში მობილიზებულია 26 336,2 ათასი ლარი, შემოსავლების - 48 603,0 ათასი ლარი - 54,2%. 2022 წლის ანალოგიურ მაჩვენებელთან შედარებით (21 967,2 ათასი ლარი) მიმდინარე პერიოდში 4 369,0 ათასი ლარით მეტი შემოსავალია მიღებული: **ქონებაზე გადასახადიდან** საანგარიშო პერიოდში მიღებულია 16 137,3 ათასი ლარი, წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელთან (2022 წლის ფაქტი - 13 612,5 ათასი ლარი) შედარებით 2 524,8 ათასი ლარით მეტი შემოსავალია მიღებული, მათ შორის: საწარმოთა ქონების გადასახადიდან (გარდა მიწისა) მიღებულია 11 333,5 ათასი ლარი (2022 წლის ფაქტი 9 370,3 ათასი ლარი), ფიზიკურ პირთა ქონებაზე გადასახადიდან (გარდა მიწისა) - 913,7 ათასი ლარი (2022 წლის ფაქტი 733,2 ათასი ლარი), უცხოურ საწარმოთა ქონებაზე გადასახადიდან 75,2 ათასი ლარი, სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადიდან - 564,9 ათასი ლარი (2022 წლის ფაქტი - 497,0 ათასი ლარი), არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადიდან - 3 250,0 ათასი ლარი (2022 წლის ფაქტი - 2 939,1 ათასი ლარი); **დამატებული ღირებულების გადასახადიდან** მიღებულია 10 198,9 ათასი ლარი, წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელთან (2022 წლის ფაქტი - 8 354,7 ათასი ლარი) შედარებით 1 844,2 ათასი ლარით მეტი შემოსავალია მიღებული.

გრანტების სახით ბიუჯეტში განსაზღვრული 11 931,4 ათასი ლარიდან ჩარიცხულია 94,7% - 11 299,3 ათასი ლარი, (შემოსავლების 23,2%), მათ შორის: **საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან** მუნიციპალიტეტში განსახორციელებელი პროექტებისთვის (მთავრობის განკარგულება N2475 29.12.2022წ.) - 5 836,3 ათასი ლარი; **საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან** მუნიციპალიტეტში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან (მთავრობის განკარგულება N1840 16.10.2023 წ.) - 188,0 ათასი ლარი (უსახური შენობა-ნაგებობების დემონტაჟი); **სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის** ფარგლებში დასაფინანსებელი პროექტებისათვის (მთავრობის განკარგულება N2476 29.12.2022 წ.) - 846,0 ათასი ლარი; **საჯარო ფინანსების მართვის რეფორმის 2018-2021 წლების სტრატეგიის** ფარგლებში ზოგიერთი მუნიციპალიტეტის მიერ ფინანსების მართვის გაუმჯობესების მიზნით, 2022 წელს განსაზღვრული ღონისძიებების შესრულებიდან გამომდინარე, ზოგიერთი მუნიციპალიტეტისთვის კაპიტალური გრანტის გამოყოფის შესახებ (მთავრობის განკარგულება N545 17.03.2023წ.) - 270,0 ათასი ლარი; **მაღალმთიანი დასახლებების განვითარების ფონდიდან** (მთავრობის განკარგულება N301 09.02.2023 წ.) - 351,5 ათასი ლარი (სოფ. შანკევანის სასმელი წყლის რეზერვუარის და მაგისტრალური მილსადენის მოწყობა); **სტიქიის შედეგების სალიკვიდაციო ღონისძიებების განხორციელებისთვის** (მთავრობის განკარგულება N116 20.01.2023 წ.) - 2 804,1 ათასი ლარი (სოფ. ბიწმენდში, ახატნის ხევის ნაპირსამაგრის მოწყობა, ქ. მცხეთაში, ბებრის ციხის მიმდებარედ, მდ. არაგვის ხეობაში ნაპირსამაგრის მოწყობის სამუშაოები; სოფ. ნავდარაანთკარში ნაპირსამაგრების მოწყობა). **მიზნობრივი ტრანსფერი - 1 003,3 ათასი ლარი, მ.შ.:** დელეგირებული უფლებამოსილების განსახორციელებლად - 475,0 ათ. ლარი („საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის შესახებ“ საქართველოს კანონით განსაზღვრული უფლებამოსილების განხორციელებისათვის 249,0 ათასი ლარი და „სამხედრო ვალდებულებისა და სამხედრო სამსახურის შესახებ“ და „სამხედრო სარეზერვო სამსახურის შესახებ“ საქართველოს კანონებით განსაზღვრული უფლებამოსილების განხორციელებისათვის 226,0 ათასი ლარი)

და საჯარო სკოლების მოსწავლეების ტრანსპორტით უზრუნველყოფისთვის (მთავრობის განკარგულება N147 23.01.23წ.) - 528,3 ათასი ლარი;

სხვა შემოსავლებისათვის განსაზღვრული 7 074,5 ათასი ლარის ფაქტობრივმა შესრულებამ 10 967,5 ათასი ლარი შეადგინა, რაც გეგმის 155%-ია, ხოლო შემოსავლების - 48 603,0 ათასი ლარის - 22,6 %, წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელთან (2022 წლის ფაქტი - 9 637,5 ათასი ლარი) შედარებით 1 330,0 ათასი ლარით მეტი შემოსავალია მიღებული, მათ შორის: პროცენტების სახით საანგარიშო პერიოდში მიღებულია 3 704,9 ათასი ლარი, რაც წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელთან (3 329,3 ათასი ლარი) შედარებით 375,6 ათასი ლარით მეტია. რენტის სახით მობილიზებულია 1 308,0 ათასი ლარი, რაც წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელთან (1182,1 ათასი ლარი) შედარებით 125,9 ათასი ლარით მეტია, მათ შორის: ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებლიდან მობილიზებულია - 1018,0 ათასი ლარი, მიწის იჯარაიდან და მართვაში (უზუფრუქტი, ქირავნობა და სხვა) გადაცემიდან - 290,0 ათასი ლარი. ადმინისტრაციული მოსაკრებლებიდან და გადასახდელებიდან - 1 710,8 ათასი ლარი, რაც გეგმის (1400,0 ათასი ლარი) 122%-ია. მათ შორის: სანებართვო მოსაკრებლიდან მთლიანობაში მიღებულია 971,3 ათასი ლარი, რაც გეგმის (400,0 ათასი ლარი) 242%-ია, სამხედრო სავალდებულო სამსახურის გადავადების მოსაკრებლიდან მიღებულია 3,8 ათასი ლარი, ხოლო დასახლებული ტერიტორიის დასუფთავებისათვის მოსაკრებლიდან საანგარიშო პერიოდში მიღებულია 735,6 ათასი ლარი, რაც გეგმის (1000,0 ათასი ლარი) 74%-ია და წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელთან (601,3 ათასი ლარი) შედარებით 134,3 ათასი ლარით მეტია. მომსახურების გაწევიდან მიმდინარე პერიოდში მთლიანობაში მიღებულია 55,1 ათასი ლარი, რაც გეგმის (20,0 ათასი ლარი) 35%-ია. მათ შორის: შემოსავალი შენობებისა და ნაგებობების იჯარაში ან მართვაში (უზუფრუქტი, ქირავნობა და სხვა) გადაცემიდან - 41,0 ათასი ლარი, შემოსავალი მანქანა-დანადგარებისა და მოწყობილობების იჯარაში ან მართვაში (უზუფრუქტი, ქირავნობა და სხვა) გადაცემიდან -2,8 ათასი ლარი და შემოსავალი სხვა არაკლასიფიცირებული მომსახურების გაწევიდან - 11,3 ათასი ლარი. სანქციებიდან (ჯარიმები და საურავები) მიღებულმა შემოსავლებმა მთლიანობაში 3808,2 ათასი ლარი შეადგინა, რაც გეგმის (2 240,0 ათასი ლარი) 170%-ია და 2022 წლის ანალოგიურ მაჩვენებელთან (3 697,7 ათასი ლარი) შედარებით 110,5 ათასი ლარით მეტია. მათ შორის: საგზაო მოძრაობის წესების დარღვევისათვის 2 976,9 ათასი ლარი, არქიტექტურულ-სამშენებლო საქმიანობაში გამოვლენილი დარღვევის გამო - 195,9 ათასი ლარი, სხვა დანარჩენი ჯარიმები - 635,4 ათასი ლარი; ტრანსფერები, რომლებიც სხვაგან არ არის კლასიფიცირებული შემოსავლებიდან საანგარიშო პერიოდში მიღებულია 380,6 ათასი ლარი, მათ შორის: შემოსავალი ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო დაკისრებული პირგასამტეხლოდან - 148,3 ათასი ლარი, წინა წელს გამოუყენებელი და დაბრუნებული საბიუჯეტო სახსრები - 2,5 ათასი ლარი, სახელმწიფოსადმი მიყენებული ზიანის ანაზღაურება - 79,3 ათასი ლარი; სხვა არაკლასიფიცირებული შემოსავლები - 150,5 ათასი ლარი.

არაფინანსური აქტივების კლებიდან მიმდინარე პერიოდში ჩარიცხულია 10 400,5 ათასი ლარის შემოსავალი. წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელთან (2022 წლის ფაქტი - 13 365,7 ათასი ლარი) შედარებით 2 965,2 ათასი ლარით ნაკლები შემოსავალია მიღებული, მათ შორის: ძირითადი აქტივების გაყიდვიდან მიღებულია 664,1 ათასი ლარი (შენობა-ნაგებობები - 663,4 ათასი ლარი, მანქანა-დანადგარები - 0,7 ათასი ლარი), მატერიალური

მარაგების გაყიდვიდან - 48,9 ათასი ლარი და არაწარმოებული აქტივების (მიწა) გაყიდვიდან - 9 687,5 ათასი ლარი.

2023 წელს ნაშთის სახით ბიუჯეტში ასახულ იქნა 36 886,7 ათასი ლარი, ხოლო ფულადი სახსრების (ნაშთის) გამოყენებამ შეადგინა 878,1 ათასი ლარი.

2023 წელს გადასახდელის შესრულების 75%-იანი მაჩვენებელი დაფიქსირდა, რაც წინა წლის ანალოგიური მაჩვენებელზე (74%) მეტია, ხოლო თანხობრივად, 2022 წელთან შედარებით, დახარჯულია 8 815,1 ათასი ლარით მეტი.

ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით მცხეთის მუნიციპალიტეტის 2023 წლის ბიუჯეტით გამოყოფილი ასიგნებები მიიმართა:

■ **საერთო დანიშნულების** სახელმწიფო მომსახურების სფეროში საკასო შესრულებამ შეადგინა 9879,9 ათასი ლარი, რაც გეგმის (11 130,2 ათასი ლარი) 88,8%, ხოლო მთლიანი ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდის საკასო შესრულების (59 755,8 ათასი ლარი) 16,5%-ს შეადგენს, მათ შორის:

■ **თავდაცვის** სფეროში დაგეგმილ იქნა 294,0 ათასი ლარის გამოყოფა, ხოლო საკასო შესრულებამ შეადგინა 291,0 ათასი ლარი, რაც გეგმის 98,8%-ია, ხოლო მთლიანი ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდის საკასო შესრულების (59 755,8 ათასი ლარი) 0,5%-ს შეადგენს.

■ **ეკონომიკური საქმიანობის** სფეროს დასაფინანსებლად დაგეგმილ იქნა 28 264,1 ათასი ლარი, ხოლო საკასო შესრულებამ შეადგინა 19 601,0 ათასი ლარი, ანუ გეგმური მაჩვენებლის 69,3%, ხოლო მთლიანი ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდის საკასო შესრულების (59 755,8 ათასი ლარი) - 32,8%. მათ შორის:

■ **გარემოს დაცვის სფეროს** დასაფინანსებლად დაგეგმილ იქნა 3 726,9 ათასი ლარი, ხოლო საკასო შესრულებამ შეადგინა 3 081,3 ათასი ლარი, ანუ გეგმური მაჩვენებლის 82,7%, ხოლო მთლიანი ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდის საკასო შესრულების (59 755,8 ათასი ლარი) - 5,2%. მათ შორის:

■ **საბინაო-კომუნალური** მეურნეობის სფეროს დასაფინანსებლად დაგეგმილი იყო 15 827,3 ათასი ლარი, საკასო შესრულებამ შეადგინა 9605,7 ათასი ლარი, ანუ გეგმური მაჩვენებლის 60,7%, ხოლო მთლიანი ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდის საკასო შესრულების (59 755,8 ათასი ლარი) - 16,1%. მათ შორის:

■ **ჯანმრთელობის დაცვის** სფეროს დასაფინანსებლად გეგმა განისაზღვრა 324,3 ათასი ლარით, საკასო შესრულებამ შეადგინა 324,2 ათასი ლარი, ანუ გეგმური მაჩვენებლის 99,9%, ხოლო მთლიანი ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდის საკასო შესრულების (59 755,8 ათასი ლარი) - 0,5%. მათ შორის: საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მომსახურების დაფინანსებამ 324,2 ათასი ლარი, ანუ გეგმის (324,3 ათასი ლარი) 99,9%;

■ **დასვენების, კულტურის და რელიგიის** სფეროს დასაფინანსებლად განსაზღვრული იყო 7784,1 ათასი ლარი, საკასო შესრულებამ შეადგინა 5727,5 ათასი ლარი, ანუ გეგმური

მაჩვენებლის 73,6%, ხოლო მთლიანი ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდის საკასო შესრულების (59 755,8 ათასი ლარი) – 9,6%. მათ შორის:

■ **განათლების სფეროს დასაფინანსებლად** გეგმა განისაზღვრა 9572,4 ათასი ლარი, საკასო შესრულებამ კი - 9280,4 ათასი ლარი, ანუ გეგმური მაჩვენებლის 96,9%, ხოლო მთლიანი ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდის საკასო შესრულების (59 755,8 ათასი ლარი) – 15,5მათ შორის:

■ **სოციალური დაცვის სფეროს დასაფინანსებლად** გეგმა განსაზღვრული იყო 2607,6 ათასი ლარი, საკასო შესრულებამ შეადგინა 1964,8 ათასი ლარი, ანუ გეგმური მაჩვენებლის 75,4%, ხოლო მთლიანი ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდის საკასო შესრულების (59 755,8 ათასი ლარი) - 3,3%. მათ შორის:

2023 წელს განსაზღვრულ პრიორიტეტებზე მიმართულმა სახსრებმა მთლიანობაში შეადგინა 59 881,5 ათასი ლარი, რაც გეგმის (79657,0 ათასი ლარი) 75.2%-ია. მათ შორის:

- ✓ ინფრასტრუქტურის ობიექტების მშენებლობა, რეაბილიტაცია და ექსპლუატაცია - 29 206,7 ათასი ლარით, რაც გეგმის (44 091,4 ათასი ლარი) 66,2%-ია;
- ✓ დასუფთავება და გარემოს დაცვა - 3 081,3 ათასი ლარით, გეგმის (3 726,9 ათასი ლარი) 82,7%;
- ✓ განათლება - 9 280,4 ათასი ლარით, გეგმის (9 572,4 ათასი ლარი) 96,9%;
- ✓ კულტურა, სპორტი და ახალგაზრდობა - 5 727,5 ათასი ლარით, გეგმის (7 784,1 ათასი ლარი) 73,6%;
- ✓ ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა - 2 289,0 ათასი ლარით, გეგმის (2 931,9 ათასი ლარი) 78,1%;
- ✓ მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები - 660,3 ათასი ლარით, გეგმის (947,2 ათასი ლარი) 18,9%.

საგზაო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების ღონისძიებებზე, გზების მოვლა-შენახვაზე, ახალი გზების მშენებლობაზე, შიდა ქუჩების რეაბილიტაციაზე, ბორდიურის და ქვაფენილით მოწყობის სამუშაოებზე დაიხარჯა 17 019,2 ათასი ლარი.

სასმელი წყლის სისტემების განვითარების ღონისძიებებზე, არსებულის მოვლა-შენახვაზე, ახალი ქსელის მოწყობის სამუშაოებზე დაიხარჯა 2984,7 ათასი ლარი.

გარე განათების ქსელის მოწყობა, რეაბილიტაცია, ექსპლუატაციაზე დაიხარჯა 1514,9 ათასი ლარი;

მუნიციპალური, ავარიული ობიექტების და შენობების რეაბილიტაციაზე - 185,6 ათასი ლარი;

კეთილმოწყობის ღონისძიებებზე, საზოგადოებრივი სივრცეების (სკვერები და მოსაცდელეები) მოწყობა, რეაბილიტაცია და ექსპლუატაციაზე, სადღესასწაულო ღონისძიებებზე, დაზიანებული მუნიციპალური ქონების მოვლა-პატრონობაზე დაიხარჯა 3 233,3 ათასი ლარი;

სოფლის მხარდაჭერის პროგრამაზე დაიხარჯა 1705,7 ათასი ლარი;

სანიაღვრე არხების, სარწყავი არხების და ნაპირსამაგრი ნაგებობების მშენებლობა/რეაბილიტაციაზე, მოვლა-შენახვაზე დაიხარჯა 167,5 ათასი ლარი.

მუნიციპალიტეტში განსახორციელებელი პროექტების საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო, საექსპერტო და სამშენებლო-ტექნიკური ზედამხედველობის მომსახურებაზე - 658,2 ათასი ლარი;

სტიქიის შედეგების სალიკვიდაციო ღონისძიებების დაფინანსებაზე - 1737,6 ათასი ლარი.

დასუფთავების და ნარჩენების გატანის, მწვანე ნარგავების გაშენება, მოვლა-პატრონობაზე დაიხარჯა - 3081,3 ათასი ლარი;

სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებების ხელშეწყობის მიზნით რეაბილიტაციის მიზნით მიიმართა 1105,7 ათასი ლარი;

კულტურის და სპორტული დაწესებულებების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის გაუმჯობესების მიზნით მიიმართა 1759,0 ათასი ლარი.

სესხების მომსახურებასა და ვალების დაფარვაზე მიმართულ იქნა 171,6 ათასი ლარი.

2023 წლის განმავლობაში განხორციელდა მუნიციპალიტეტის მოსახლეობისათვის სოციალური დახმარებები და სხვადასხვა შეღავათები, კერძოდ:

✓ მოქალაქეებისათვის მკურნალობის და ოპერაციის ხარჯების დაფინანსებაზე მიიმართა 857,7 ათასი ლარი, დაფინანსდა 1342 ბენეფიციარი;

✓ ოჯახებისა და ბავშვების სოციალური დაცვაზე მიიმართა 759,1 ათასი ლარი, დახმარება გაეწია 3850 ბენეფიციარს: ჟანგბადის აპარატით მოსარგებლე 16 პირს გაეწია დახმარება ჟანგბადის აპარატით, ცელიაკით დაავადებულ 5 ბენეფიციარს გაეწია ფინანსური დახმარება; მესამე და მეტ შვილზე ერთჯერადი ფინანსური დახმარება გაიცა 102 ბენეფიციარზე, დღის ცენტრით მოსარგებლე შშმ სტატუსის მქონე 2 არასრულწლოვან პირს გაეწია ყოველთვიური ფინანსური დახმარება; ხანძრის შედეგად დაზარალებულ 4 ოჯახს გაეწია ფინანსური დახმარება, თავშესაფრის არმქონე 1 ბენეფიციარს გაეწია ბინის ქირით უზრუნველყოფა; 18 წლამდე ასაკის შაქრიანი დიაბეტით დაავადებულ 7 ბენეფიციარს გაეწია საკურორტო დახმარება, დღის ცენტრით მოსარგებლე 60 ბენეფიციარს დაუფინანსდა საკურორტო მომსახურება, 36 უსინათლო ბენეფიციარს გადაეცა ხმოვანი, ქართულად მოლაპარაკე სიციხის საზომი აპარატი და გლუკომეტრი, აღდგომის და ახალი წლის დღესასწაულებთან დაკავშირებით 3600 ბენეფიციარს გადაეცა სასურსათო კალათა;

✓ ერთჯერად ფინანსურ დახმარებაზე მიიმართა 100,0 ათასი ლარი, დახმარება გაეწია 772 ბენეფიციარს;

✓ დიალიზის სახელმწიფო პროგრამაში ჩართული თირკმლის ქრონიკული დაავადების მქონე შშმ პირების ყოველთვიურ ფინანსურ დახმარებაზე მიიმართა 45,6 ათასი ლარი, დახმარება გაეწია 24 ბენეფიციარს;

✓ ომის მონაწილე 7 ბენეფიციარს და მათ ოჯახებზე მიიმართა 2,3 ათასი ლარი;

✓ ქალაქ მცხეთის ადმინისტრაციულ ერთეულში რეგისტრირებულ სოციალურად დაუცველ და მზრუნველობამოკლებული და შშმ 40 ბენეფიციარის უფასო სასადილოთი მომსახურების მიზნით (დღეში ერთჯერადი კვებით უზრუნველყოფა) მიმართულია 122,5 ათასი ლარი.

მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტები

მუნიციპალიტეტის 2025-2028 წლების პრიორიტეტების დოკუმენტის მიხედვით განსაზღვრულია 6 პრიორიტეტული მიმართულება

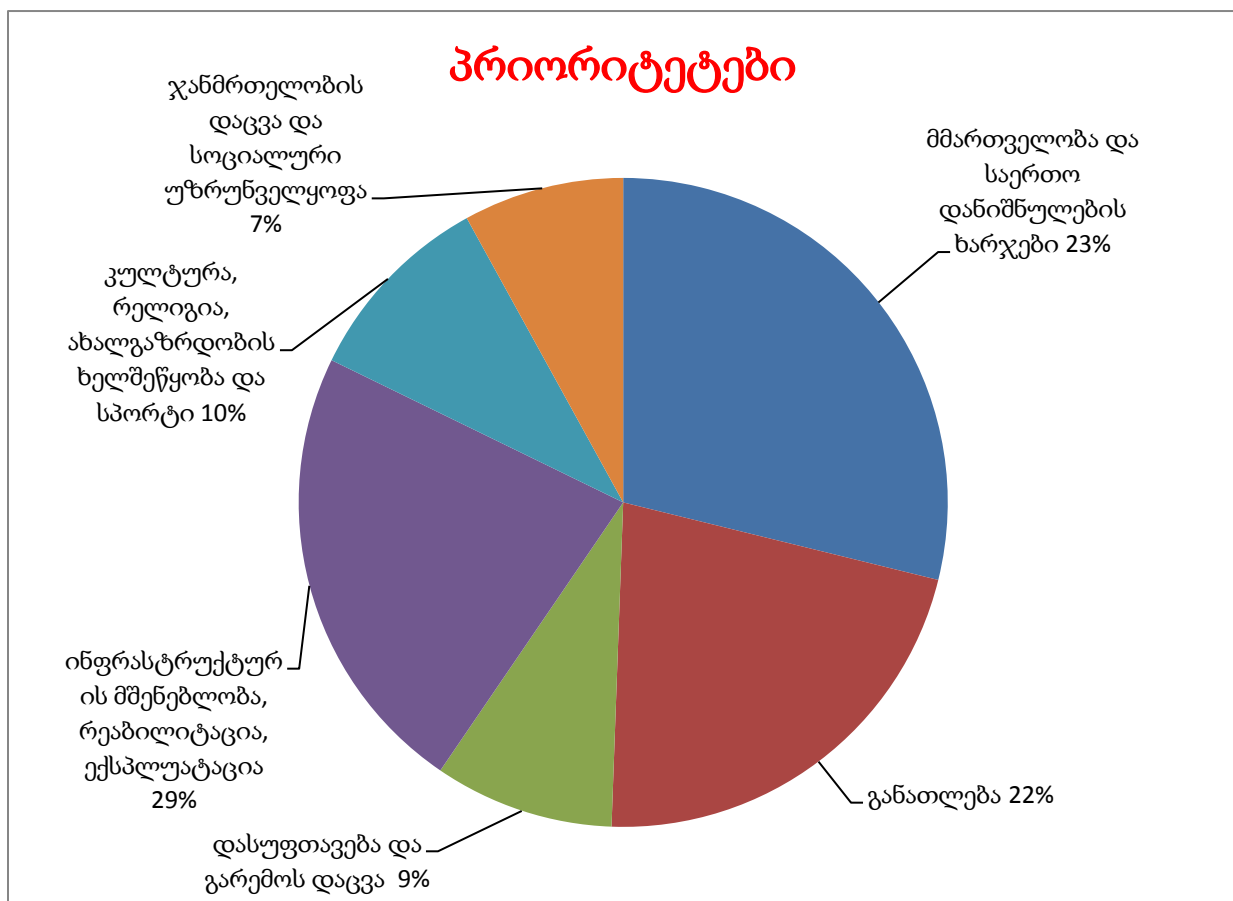
2025-2028 წლებში პრიორიტეტული მიმართულებების დასაფინანსებლად გათვალისწინებულია შემდეგი თანხები:

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პრიორიტეტი, პროგრამა, ქვეპროგრამა	მომუშავეთა რიცხოვნობა	2025 წლის პროექტი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი	2028 წლის პროგნოზი
	მცხეთის მუნიციპალიტეტი	1,548.5	40,758.2	44,858.6	49,418.3	55,660.3
01 00	მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები	202	9,446.9	9,593.1	9,596.7	9,733.7
02 00	ინფრასტრუქტურის მშენებლობა, რეაბილიტაცია და ექსპლუატაცია	155	11,807.5	15,348.9	18,625.0	23,215.0
03 00	დასუფთავება და გარემოს დაცვა	162	3,614.9	3,895.0	4,695.0	4,895.0
04 00	განათლება	555	8,885.0	8,950.0	9,355.0	10,085.0
05 00	კულტურა, რელიგია, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი	439.5	4,147.0	4,122.0	4,142.0	4,672.0

პროგრამული კოდი	პრიორიტეტი, პროგრამა, ქვეპროგრამა	მომუშავეთა რიცხოვნობა	2025 წლის პროექტი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი	2028 წლის პროგნოზი
06 00	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა	35	2,856.9	2,949.6	3,004.6	3,059.6

ქვემოთ მოცემულია 2025 წელს პრიორიტეტული მიმართულებების მიხედვით ფინანსების გადანაწილების მაჩვენებელი.

პრიორიტეტი - ინფრასტრუქტურის მშენებლობა, რეაბილიტაცია და ექსპლუატაცია (02 00)

მოსახლეობის ცხოვრების ხარისხის და მუნიციპალიტეტის ეკონომიკური განვითარების ერთ-ერთ განმსაზღვრელ წინაპირობას მუნიციპალური და კომუნალური მომსახურების ხარისხი წარმოადგენს, რაც უშუალო კავშირშია მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის შემდგომ გაუმჯობესებასთან. „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის“ მიხედვით, მუნიციპალიტეტის ექსკლუზიური უფლებამოსილებების მნიშვნელოვანი ნაწილი ინფრასტრუქტურულ საკითხებს უკავშირდება. შესაბამისად, მუნიციპალიტეტის მთელ ტერიტორიაზე თანამედროვე სტანდარტებთან შესაბამისი მუნიციპალური და კომუნალური მომსახურების ინფრასტრუქტურის განვითარება და მართვის მდგრადი სისტემის დანერგვა, რომელიც სრულად დააკმაყოფილებს მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის მოთხოვნილებებს, უმნიშვნელოვანეს პრიორიტეტს წარმოადგენს.

პრიორიტეტის ფარგლებში გაგრძელდება საგზაო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა-რეაბილიტაცია, წყლის სისტემების, გარე განათების ქსელის განვითარება და მუნიციპალიტეტში სხვა აუცილებელი კეთილმოწყობის ღონისძიებების დაფინანსება. პრიორიტეტის ფარგლებში განხორციელდება როგორც ახალი ინფრასტრუქტურის მშენებლობა, ასევე, არსებული ინფრასტრუქტურის მოვლა-შენახვა და დაფინანსდება მის ექსპლუატაციასთან დაკავშირებული ხარჯები.

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პრიორიტეტის/პროგრამის/ქვეპროგრამის დასახელება	2025 წლის პროექტი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი	2028 წლის პროგნოზი
02 00	ინფრასტრუქტურის მშენებლობა, რეაბილიტაცია და ექსპლუატაცია	11,807.5	15,348.9	18,625.0	23,215.0
02 01	საგზაო ინფრასტრუქტურის განვითარება	1,850.0	3,440.0	4,400.0	6,980.0
02 01 01	გზების მოვლა-შენახვა და მიმდინარე შეკეთება	-	1,200.0	1,200.0	1,800.0
02 01 02	გზების კაპიტალური შეკეთება	1,550.0	1,440.0	2,400.0	3,100.0
02 01 03	გზების კეთილმოწყობა	300.0	800.0	800.0	2,080.0
02 02	წყლის სისტემების განვითარება	3,230.0	3,535.0	3,545.0	3,670.0
02 02 01	სასმელი წყლის სისტემების მოვლა-პატრონობა	1,200.0	1,300.0	1,300.0	1,300.0
02 02 02	სასმელი წყლის სისტემების რეაბილიტაცია	1,930.0	2,015.0	2,025.0	2,150.0

პროგრამული კოდი	პრიორიტეტის/პროგრამის/ქვეპროგრამის დასახელება	2025 წლის პროექტი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი	2028 წლის პროგნოზი
02 02 03	საკანალიზაციო სისტემის მოწყობა - რეაბილიტაცია და ექსპლუატაცია	100.0	220.0	220.0	220.0
02 03	გარე განათების ქსელის მოწყობა, რეაბილიტაცია, ექსპლუატაცია	1,741.0	1,845.0	1,900.0	2,000.0
02 03 01	გარე განათების ქსელის ექსპლუატაცია	1,741.0	1,745.0	1,800.0	1,800.0
02 03 01 01	გარე განათების ქსელის მოხმარებული ელექტროენერჯის ხარჯის ანაზღაურება	1,300.0	1,300.0	1,350.0	1,350.0
02 03 01 02	გარე განათების ქსელის მოვლა-პატრონობა	441.0	445.0	450.0	450.0
02 03 02	გარე განათების ქსელის მოწყობა, რეაბილიტაცია	-	100.0	100.0	200.0
02 04	მუნიციპალური, ავარიული ობიექტების და შენობების რეაბილიტაცია	100.0	100.0	100.0	100.0
02 05	სატრანსპორტო სისტემის და სერვისის განვითარება	2,690.5	3,074.2	3,290.0	4,725.0
02 06	კეთილმოწყობის ღონისძიებები	796.0	1,395.0	2,450.0	2,550.0
02 06 01	საზოგადოებრივი სივრცეების მოწყობა-რეაბილიტაცია და ექსპლუატაცია (სკვერები და მოსაცდელელები)	300.0	800.0	1,750.0	1,850.0
02 06 02	დაზიანებული მუნიციპალური ქონების მოვლა-პატრონობა	96.0	95.0	100.0	100.0
02 06 03	სადღესასწაულო ღონისძიებები	400.0	500.0	600.0	600.0
02 07	სოფლის მხარდაჭერის პროგრამა	-	-	-	-
02 08	სანიაღვრე არხების, სარწყავი არხების და ნაპირსამაგრი ნაგებობების მშენებლობა/რეაბილიტაცია	100.0	120.0	270.0	350.0

პროგრამული კოდი	პრიორიტეტის/პროგრამის/ქვეპროგრამის დასახელება	2025 წლის პროექტი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი	2028 წლის პროგნოზი
02 09	მუნიციპალიტეტში განსახორციელებელი პროექტების საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო, საექსპერტო და სამშენებლო-ტექნიკური ზედამხედველობის მომსახურება	1,100.0	1,120.0	1,420.0	1,500.0
02 10	სტიქიის შედეგების სალიკვიდაციო ღონისძიებების დაფინანსება	-	234.7	250.0	350.0
02 11	ადგილობრივი თვითმმართველობის განხორციელებაში მოქალაქეთა ჩართულობის ხელშეწყობა	200.0	485.0	1,000.0	990.0

პრიორიტეტი - დასუფთავება და გარემოს დაცვა (03 00)

განხორციელებული ინფრასტრუქტურული პროექტების პარალელურად მნიშვნელოვანია რეკრეაციული ფართობების ინტენსიური ზრდა და არსებულის მოვლა-პატრონობა. ამასთან ერთად უმთავრეს პრიორიტეტს წარმოადგენს უსაფრთხო გარემო და სანიტარული მდგომარეობის ყოველწლიური გაუმჯობესება.

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პრიორიტეტის/პროგრამის/ქვეპროგრამის დასახელება	2025 წლის პროექტი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი	2028 წლის პროგნოზი
03 00	დასუფთავება და გარემოს დაცვა	3,614.9	3,895.0	4,695.0	4,895.0
03 01	დასუფთავება და ნარჩენების გატანა	3,221.9	3,500.0	4,300.0	4,500.0
03 02	მწვანე ნარგავების გაშენება, მოვლა-პატრონობა	313.0	315.0	315.0	315.0
03 04	უპატრონო ცხოველების მოვლითი ღონისძიებები	80.0	80.0	80.0	80.0

პრიორიტეტი - განათლება 04 00

თვითმმართველობის მნიშვნელოვან პრიორიტეტებში მომავალი თაობების აღზრდის მიმართულებით დაწყებით და ზოგად განათლებასთან ერთად მნიშვნელოვანი როლი ენიჭება სკოლამდელ განათლებას. განათლების ხელშეწყობის მიზნით მუნიციპალიტეტი ახორციელებს სკოლამდელი დაწესებულებების ფუნქციონირების უზრუნველყოფას, საჯარო სკოლების მე-11 და მე-12 კლასის წარჩინებული მოსწავლეების წახალისებას და დელეგირებული უფლებამოსილების ხელშეკრულების ფარგლებში საჯაროს სკოლის მოსწავლეთა ტრანსპორტით უზრუნველყოფას.

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პრიორიტეტის/პროგრამის/ქვეპროგრამის დასახელება	2025 წლის პროექტი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი	2028 წლის პროგნოზი
04 00	განათლება	8,885.0	8,950.0	9,355.0	10,085.0
04 01	სკოლამდელი დაწესებულებების ხელშეწყობა	8,635.0	8,700.0	9,095.0	9,825.0
04 03	სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებების ბავშვთა ტრანსპორტით უზრუნველყოფა	200.0	200.0	200.0	200.0
04 04	ზოგადი განათლების (საჯარო სკოლების) ხელშეწყობა	50.0	50.0	60.0	60.0

პრიორიტეტი - კულტურა, ახალგაზრდობა და სპორტი 05 00

მუნიციპალიტეტის კულტურული ტრადიციების დაცვა და ღირსეული გაგრძელება თვითმმართველობის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი პრიორიტეტია. კულტურის სფეროში გასატარებელი ღონისძიებების შედეგად მცხეთის მუნიციპალიტეტი უნდა წარმოჩინდეს კულტურული სამყაროს ღირსეულ წევრად. მუნიციპალიტეტი თავის მხრივ ხელს უწყობს კულტურისა და ხელოვნების სფეროს წარმომადგენელთა განვითარებას. დემოკრატიული განვითარებისა და ეკონომიკური ზრდის თვალსაზრისით ახალგაზრდობა თანამედროვე ქვეყნებში ერთ-ერთ ყველაზე დიდ ფასეულობას წარმოადგენს. ახალგაზრდების მრავალმხრივი განვითარებისა და მათში ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრების პროპაგანდისათვის თვითმმართველობა განაგრძობს წარმატებული სპორტსმენების ხელშეწყობას და შესაბამისი პირობების შექმნას, რათა ნიჭიერმა ბავშვებმა და ახალგაზრდებმა შეძლონ მათი შესაძლებლობების მაქსიმალური გამოვლინება, როგორც ქვეყნის, ისე საერთაშორისო მასშტაბით.

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პრიორიტეტის/პროგრამის/ქვეპროგრამის დასახელება	2025 წლის პროექტი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი	2028 წლის პროგნოზი
05 00	კულტურა, რელიგია, ახალგაზრდობის ხელშეწყობა და სპორტი	4,147.0	4,122.0	4,142.0	4,672.0
05 01	სპორტის სფეროს განვითარება	2,055.0	2,030.0	2,050.0	2,580.0
05 02	კულტურის სფეროს განვითარება	2,092.0	2,092.0	2,092.0	2,092.0

ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა 06 00

მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის ხელშეწყობა და მათი სოციალური დაცვა ერთ-ერთ მთავარ პრიორიტეტს წარმოადგენს. თვითმმართველობა არსებული რესურსების ფარგლებში განაგრძობს სოციალურად დაუცველი მოსახლეობის სხვადასხვა დახმარებებითა და შეღავათებით უზრუნველყოფას. ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის ფარგლებში გაგრძელდება საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვის მიზნით ადგილობრივ დონეზე სხვადასხვა ღონისძიებების განხორციელება, რაც უზრუნველყოფს მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვას სხვადასხვა გადამდები და ინფექციური დაავადებებისაგან.

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პრიორიტეტის/პროგრამის/ქვეპროგრამის დასახელება	2025 წლის პროექტი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი	2028 წლის პროგნოზი
06 00	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა	2,856.9	2,949.6	3,004.6	3,059.6
06 01	ჯანმრთელობის დაცვა	1,307.3	1,349.0	1,399.0	1,449.0
06 02	სოციალური დაცვა	1,549.6	1,600.6	1,605.6	1,610.6

მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები 01 00

პრიორიტეტი მოიცავს ისეთ ღონისძიებებს, რომლებიც ადმინისტრაციული ხასიათისაა და ხელს უწყობს სისტემის გამართულ ფუნქციონირებას, როგორცაა მუნიციპალიტეტის მერიის სტრუქტურული ერთეულების, მუნიციპალიტეტის საკრებულოს აპარატის შენახვის ხარჯები, მათ შორის: შრომის ანაზღაურება, საქონელი და მომსახურება და სხვა. ასევე, მოიცავს საჯარო მოხელეთა კვალიფიკაციის ამაღლების ხელშეწყობის პროგრამის ხარჯებს, ბიუჯეტის სარეზერვო ფონდს, წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანებების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების აღსრულების ფონდს, სესხის მომსახურებას და ვალების დაფარვის ხარჯებს, მუნიციპალური არქივის დაფინანსებას, გენდერული თანასწორობის ხელშეწყობას.

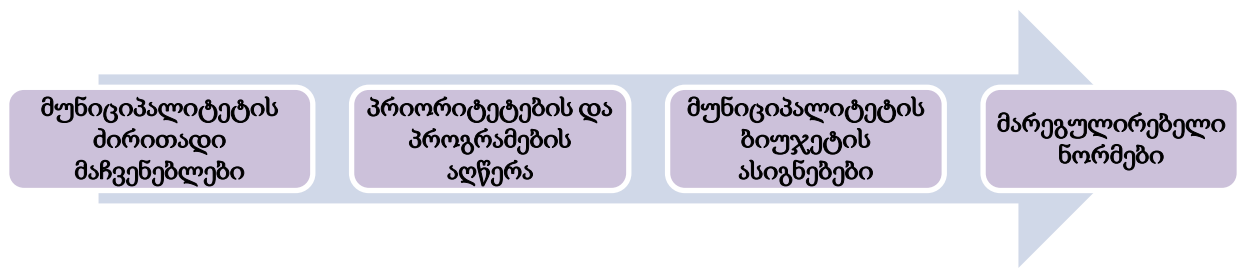
ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	პრიორიტეტის/პროგრამის/ქვეპროგრამის დასახელება	2025 წლის პროექტი	2026 წლის პროგნოზი	2027 წლის პროგნოზი	2028 წლის პროგნოზი
01 00	მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები	9,446.9	9,593.1	9,596.7	9,733.7
01 01	საკანონმდებლო და აღმასრულებელი ხელისუფლების საქმიანობის უზრუნველყოფა	8,990.9	9,205.1	9,261.7	9,398.7
01 02	საერთო დანიშნულების ხარჯები	456.0	388.0	335.0	335.0

❖ ბიუჯეტის სტრუქტურა

მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში ფინანსური მონაცემები წარმოდგენილია გასული, მიმდინარე და დასაგეგმი საბიუჯეტო წლისათვის. მაგალითად, 2025 წლის ბიუჯეტში არის ინფორმაცია 2023 და 2024 წლების ფინანსური მაჩვენებლების შესახებ.

მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი შემდეგი თავებისგან შედგება:

პირველი თავი შედგება შემდეგი მუხლებისგან:

მუხლი 1. მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ბალანსი

ამ მუხლში მოცემულია მთელი ბიუჯეტის შესახებ ინფორმაცია:

- ✓ შემოსავლებსა და ხარჯებს შორის რა სხვაობაა (საოპერაციო სალდო);
- ✓ არაფინანსური აქტივების ცვლილება რამდენია (მუნიციპალური ქონების შექმნისთვის დახარჯულ თანხასა და ქონების გაყიდვის შედეგად მიღებულ თანხას შორის სხვაობა);
- ✓ მთლიანი სალდოს მოცულობა, ანუ ბიუჯეტი პროფიციტულია თუ დეფიციტური. ეს კი იანგარიშება საოპერაციო სალდოს გამოკლებული არაფინანსური აქტივების ცვლილება;
- ✓ შემდეგ გამოითვლება ბიუჯეტის ბალანსი - გაანგარიშებისას მთლიანი სალდოს მაჩვენებელს აკლდება ფინანსური აქტივების ცვლილების მაჩვენებელი და ემატება ვალდებულებების ცვლილების (მუნიციპალიტეტის მიერ აღებული ახალი ვალის მოცულობას გამოკლებული ძველი ვალის დასაფარად გათვალისწინებული ძირითადი თანხა) მაჩვენებელი.

მუხლი 2. ბიუჯეტის შემოსულობები, გადასახდელები და ნაშთის ცვლილება

ამ მუხლში მოცემულია ინფორმაცია თუ რამდენი იქნება ბიუჯეტის:

- ✓ **შემოსულობები:** შემოსავლები, არაფინანსური აქტივების კლება, ფინანსური აქტივების კლება (ნაშთის გამოკლებით) და ვალდებულების ზრდა;
- ✓ **გადასახდელები:** ხარჯები, არაფინანსური აქტივების ზრდა, ფინანსური აქტივების ზრდა (ნაშთის გამოკლებით) და ვალდებულების კლება;
- ✓ **ნაშთის ცვლილება:** ნაშთი არის ბიუჯეტის ანგარიშზე შესაბამისი პერიოდისათვის არსებული ფულადი, ხოლო ნაშთის ცვლილება არის ანგარიშზე არსებული ფულადი სახსრების გამოყენება ან დაგროვება;

მუხლი 3. მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის შემოსავლები

ამ მუხლში მოცემულია ინფორმაცია ბიუჯეტის შემოსავლების მოცულობის შესახებ

- ✓ გადასახადები
- ✓ გრანტები
- ✓ სხვა შემოსავლები;

მუხლი 4. მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის გადასახადები

ამ მუხლში მოცემულია ინფორმაცია თუ რამდენი თანხა შემოვა ბიუჯეტში შემდეგი გადასახადებიდან:

- ✓ ქონების გადასახადი;
- ✓ დღგ;

მუხლი 5. მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის გრანტები

ამ მუხლში მოცემულია ინფორმაცია თუ რამდენი თანხა შემოვალ ბიუჯეტში გრანტებიდან:

- ✓ დონორებისგან მიღებული თანხები;
- ✓ სახელმწიფო ბიუჯეტიდან მიღებული ტრანსფერები: მიზნობრივი , კაპიტალური და სპეციალური ტრანსფერები

მუხლი 6. ბიუჯეტის სხვა შემოსავლები

ამ მუხლში მოცემულია ინფორმაცია თუ რამდენი თანხა შემოვალ ბიუჯეტში სხვა შემოსავლებიდან, როგორც არის:

- ✓ პროცენტი;
- ✓ რენტა;
- ✓ მოსაკრებლები;
- ✓ ჯარიმები, საურავები და სხვა

მუხლი 7. მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ხარჯები;

ამ მუხლში მოცემულია ინფორმაცია თუ რა თანხაა გათვალისწინებული ყოველწლიურად გასაწევი ხარჯებისთვის, როგორც არის:

- ✓ შრომის ანაზღაურება;
- ✓ საქონელი და მომსახურება;
- ✓ სუბსიდია;
- ✓ პროცენტი;
- ✓ გრანტი;
- ✓ სოციალური უზრუნველყოფა;
- ✓ სხვა ხარჯი;

მუხლი 8. მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის არაფინანსური აქტივების ცვლილება;

ამ მუხლში მოცემულია ინფორმაცია არაფინანსური აქტივების ზრდისა და კლების შესახებ:

- ✓ არაფინანსური აქტივების ზრდა - ქონების შეძენა და კაპიტალური პროექტების განხორციელება;
- ✓ არაფინანსური აქტივების კლება - მუნიციპალიტეტის მიერ ქონების (შენობა-ნაგებობები, მანქანა-დანადგარები, ინვენტარი, მიწა) გაყიდვიდან მიღებული ფულადი სახსრები.

მუხლი 9. ხარჯებისა და არაფინანსური აქტივების ზრდის ფუნქციონალური კლასიფიკაცია;

ამ მუხლში მოცემულია ინფორმაცია ბიუჯეტიდან ხარჯებსა და არაფინანსური აქტივების ზრდაზე ერთად რამდენი იხარჯება ფუნქციონალურ ჭრილში:

- საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება (701);
- თავდაცვა (702);
- ეკონომიკური საქმიანობა (704);
- გარემოს დაცვა (705);

- საბინაო-კომუნალური მეურნეობა (706);
- ჯანმრთელობის დაცვა (707);
- დასვენება, კულტურა და რელიგია (708);
- განათლება (709);
- სოციალური დაცვა (710).

მუხლი 10. მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის საოპერაციო და მთლიანი სალდო;

ამ მუხლში წარმოდგენილია ინფორმაცია ბიუჯეტის საოპერაციო და მთლიანი სალდოს მოცულობის შესახებ.

მუხლი 11. მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ფინანსური აქტივების ცვლილება;

ამ მუხლში წარმოდგენილია ინფორმაცია თუ რა თანხა დაიხარჯება ბიუჯეტიდან ფინანსური აქტივების ზრდაზე და რა თანხა შემოვა ბიუჯეტში ფინანსური აქტივების კლებიდან:

✓ მუნიციპალიტეტის ფინანსური აქტივი იზრდება როდესაც მუნიციპალიტეტი სესხს გასცემს, ან შპს-ს აფინანსებს, ან დეპოზიტზე დებს თანხას;

✓ ფულად სახსრები, რომელიც მუნიციპალიტეტის მიერ მის საკუთრებაში არსებული ფინანსური რესურსების (ვალუტა და დეპოზიტები, მუნიციპალიტეტის მიერ გასესხებული თანხა, აქციები და სხვა კაპიტალი) გამოყენებიდან მიიღება, არის შემოსულობა ფინანსური აქტივის კლებიდან;

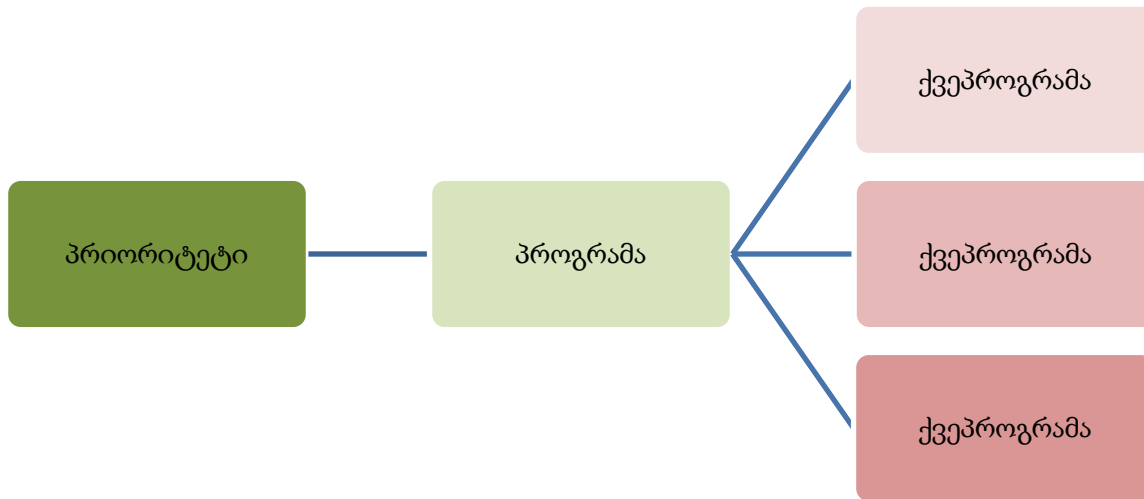
მუხლი 12. მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ვალდებულებების ცვლილება;

ამ მუხლში წარმოდგენილია ინფორმაცია რამდენ ვალს იღებს მუნიციპალიტეტი და ძველი ვალიდან რა თანხას ფარავს.

✓ ვალდებულებების ზრდა - არის ფულადი სახსრები, რომელიც მუნიციპალიტეტს ვალის (საგარეო და საშინაო) აღების შედეგად აქვს. მუნიციპალიტეტს სესხის აღება მხოლოდ საქართველოს მთავრობის ნებართვით შეუძლია;

✓ ვალდებულებების კლება - მუნიციპალიტეტის მიერ აღებული ვალის ძირითადი თანხის დაფარვა.

➤ ბიუჯეტის მეორე თავში მოცემულია პრიორიტეტების, პროგრამებსა და ქვეპროგრამების აღწერა, მიზნები და მოსალოდნელი საბოლოო/შუალედური შედეგები, ხოლო შედეგების შეფასების ინდიკატორები (საბაზისო და მიზნობრივი მაჩვენებლები, ცდომილების ალბათობა და შესაძლო რისკები) კი მოცემულია პროგრამული ბიუჯეტის დანართში.

მუნიციპალიტეტების პრიორიტეტული მიმართულებებია:

- ✓ მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები (პროგრამული კოდი 01 00);
- ✓ ინფრასტრუქტურის განვითარება (პროგრამული კოდი 02 00);
- ✓ დასუფთავება და გარემოს დაცვა (პროგრამული კოდი 03 00);
- ✓ კულტურა, ახალგაზრდობა და სპორტი (პროგრამული კოდი 05 00);
- ✓ განათლება (პროგრამული კოდი 04 00);
- ✓ ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა (პროგრამული კოდი 06 00);

მესამე თავში წარმოდგენილია ინფორმაცია პრიორიტეტების, პროგრამებისა და ქვეპროგრამებისათვის გამოყოფილი ასიგნებების შესახებ. ეს ინფორმაცია მოცემული უნდა იყოს გასული, მიმდინარე და დასაგეგმი წლების მიხედვით.

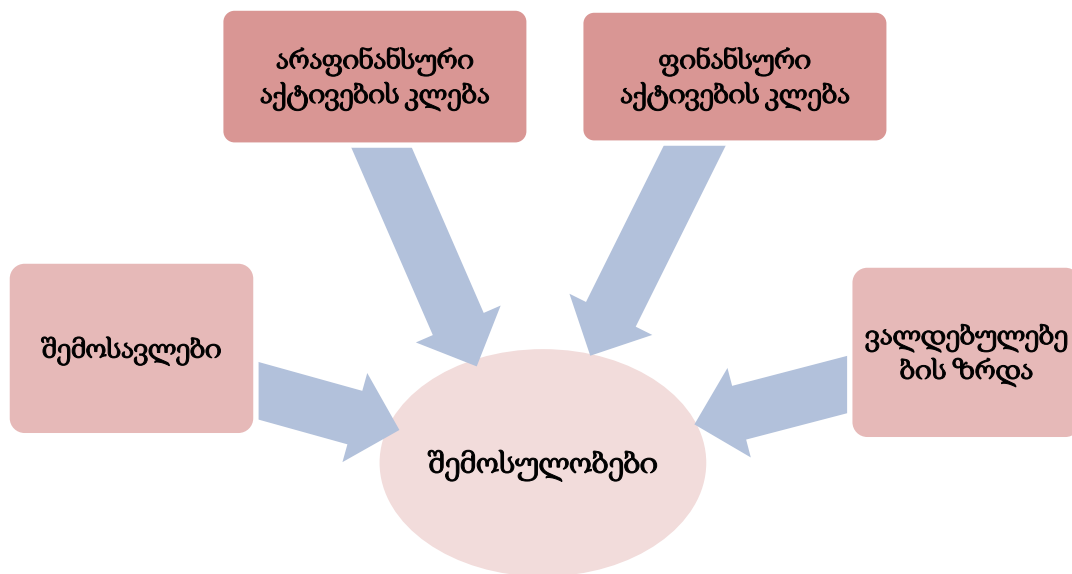
ბიუჯეტის მეოთხე თავში კი წარმოდგენილია ინფორმაცია მარეგულირებელი ნორმების შესახებ. კერძოდ, ბიუჯეტის სარეზერვო ფონდის შესახებ. **2025 წელს ფონდის მოცულობა 300,0 ათასი ლარია.** ასევე მოცემულია ინფორმაცია მიზნობრივი ტრანსფერის შესახებ და სხვა მარეგულირებელი ნორმები.

მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი მომზადებულია პროგრამული ბიუჯეტის შედგენის მეთოდოლოგიის დამტკიცების თაობაზე საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება №385-ის (2011 წლის 8 ივლისი ქ. თბილისი) მიხედვით.

მცხეთის მუნიციპალიტეტის ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები 2025 წლისთვის

❖ შემოსულობები

ადგილობრივი თვითმმართველ ერთეულებს გააჩნიათ როგორც საკუთარი ფულადი სახსრები - საგადასახადო და არასაგადასახადო შემოსავლები, სახელმწიფო (ან ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტიდან) ბიუჯეტიდან ან სხვა დონორებისგან მიღებული ფინანსური რესურსები, ასევე შეუძლია ვალის აღება - ყველაფერი ეს ბიუჯეტის შემოსულობებს წარმოადგენს.

ბიუჯეტის შემოსულობები არის ბიუჯეტში შემოსული ფულადი სახსრების ერთობლიობა, რომელსაც მუნიციპალიტეტი იღებს ზემოთ მოცემული 4 ძირითადი წყაროდან.

❖ **შემოსავლები:** გადასახადები (ქონების გადასახადიდან და დამატებითი ღირებულების გადასახადიდან წილი), გრანტები და სხვა შემოსავლები (ქვემოთ დეტალურად იქნება განხილული სამივე სახის შემოსავალი);

❖ **არაფინანსური აქტივების კლება** - არის მუნიციპალიტეტის მიერ გასაყიდად გატანილი ქონებიდან მიღებულ ფულად სახსრები.

მუნიციპალიტეტს შემდეგი სახის არაფინანსური აქტივები აქვს:

- ✓ ძირითადი აქტივები (შენობა-ნაგებობები, მანქანა-დანადგარები და ინვენტარი და სხვა);
- ✓ არაწარმოებული აქტივები (მიწა);

როდესაც მუნიციპალიტეტი შენობა-ნაგებობას ან მიწას ყიდის, მას ქონება აკლდება, თუმცა ბიუჯეტში ფული შემოსდის, ამიტომ ქონების გაყიდვიდან მიღებულ თანხებს არაფინანსური აქტივების კლეზა ჰქვია.

❖ **ფინანსური აქტივების კლეზა** - არის ფულად სახსრები, რომელიც მუნიციპალიტეტის მიერ მის საკუთრებაში არსებული ფინანსური რესურსების გამოყენებიდან მიიღება.

კერძოდ, ფინანსური აქტივებია:

- ✓ ვალუტა და დეპოზიტები
- ✓ სესხები (მუნიციპალიტეტის მიერ გასესხებული თანხა)
- ✓ აქციები და სხვა კაპიტალი

❖ **ვალდებულებების ზრდა** - არის ფულადი სახსრები, რომელიც მუნიციპალიტეტს ვალის აღების შედეგად აქვს.

კერძოდ, ვალდებულებებია:

- ✓ საგარეო ვალი
- ✓ საშინაო ვალი

მცხეთის მუნიციპალიტეტის შემოსულობების მაჩვენებელი 2025 წლისთვის 40 758,2 ათასი ლარია, აქედან შემოსავლები 39 758,2 ათასი ლარია, ხოლო არაფინანსური აქტივების კლეზა 1 000,0 ათასი ლარი. აღსანიშნავია, რომ ეს მაჩვენებელი 2025 წლის განმავლობაში გაიზრდება. ამასთან, ნაშთი (ფინანსური აქტივების კლეზა) 0,0 ათასი ლარია (არ არის დაგეგმილი ბიუჯეტის ანგარიშებზე არსებული თავისუფალი სახსრების (ნაშთის) გამოყენება).

შემოსავლები

მუნიციპალიტეტის შემოსულობების მთავარი წყარო შემოსავლებია. მცხეთის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში გადასახადებიდან 32 030,9 ათასი ლარის შემოსვლა იგეგმება (მთელი შემოსავლების 80,6%), გრანტებიდან - 297,3 ათასი ლარის (მთელი შემოსავლების 0,7%), ხოლო სხვა შემოსავლებიდან - 7 430,0 ათასი ლარის (მთელი შემოსავლების 18,7%).

გადასახადები

გადასახადები შედგება:

❖ ქონების გადასახადისგან - 2025 წელს მცხეთის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში **ქონების გადასახადიდან 16 000,0** ათასი ლარის მობილიზებაა დაგეგმილი. ამ თანხას იხდიან როგორც იურიდიული, ისე ფიზიკური პირები.

❖ დამატებული ღირებულების გადასახადისგან (დღგ) - 2025 წელს მცხეთის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში დღგ-დან 16 030,9 ათასი ლარი შემოვა.

სახელმწიფო ბიუჯეტში შესული დღგ-დან 19 პროცენტი ნაწილდება მუნიციპალიტეტებს შორის.

გადანაწილება შემდეგი წესის მიხედვით ხდება:

- ✓ მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებული მოსახლეობის რაოდენობის - 60%;
- ✓ 6 წლამდე ბავშვთა რაოდენობის - 15%;
- ✓ 6-დან 18 წლამდე მოზარდთა რაოდენობის - 10%;
- ✓ მაღალმთიან დასახლებაში მუდმივად მცხოვრები პირის სტატუსის მქონე პირთა რაოდენობის;
- ✓ მუნიციპალიტეტის ფართობის - 5%;

ამ სტატისტიკური მონაცემების საფუძველზე განისაზღვრება თანხის მოცულობა მუნიციპალიტეტებისთვის. მუნიციპალიტეტებისთვის განკუთვნილი დღგ-ს წილიდან 0,74%-ს, ანუ **16 030,9** ათას ლარს, იღებს მცხეთის მუნიციპალიტეტი.

გრანტები

ბიუჯეტის მე-5 მუხლში მოცემულია ინფორმაცია გრანტების (ტრანსფერების) შესახებ. მუნიციპალიტეტები სახელმწიფო ბიუჯეტიდან იღებენ ტრანსფერებს.

სულ მუნიციპალიტეტი 3 სახის ტრანსფერს იღებს:

- ✓ **მიზნობრივი ტრანსფერი** - დელეგირებულ უფლებამოსილებათა განხორციელების მიზნით ფინანსური დახმარების სახით მიღებული სახსრები;
- ✓ **კაპიტალური ტრანსფერი** - გამოიყოფა კაპიტალური პროექტის განსახორციელებლად. კაპიტალური ტრანსფერი არის სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკურ და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტებს შორის გაწეული ფინანსური დახმარება, რომელიც დაკავშირებულია ტრანსფერის მიმღების არაფინანსური აქტივების ზრდასთან;
- ✓ **სპეციალური ტრანსფერი** - სტიქიური მოვლენების, ეკოლოგიური და სხვა სახის კატასტროფების, საომარი მოქმედებების, ეპიდემიების და სხვა საგანგებო სიტუაციების შედეგების (ზიანის) სალიკვიდაციოდ, აგრეთვე სხვა ღონისძიებების განსახორციელებლად

მცხეთის მუნიციპალიტეტის შემოსავლები გრანტებიდან **297,3** ათასი ლარით (მიზნობრივი ტრანსფერი) არის დაგეგმილი.

სხვა შემოსავლები

ბიუჯეტის მე-6 მუხლში მოცემულია ინფორმაცია სხვა შემოსავლებიდან მიღებული ფულადი სახსრების შესახებ.

!!! რას მოიცავს სხვა შემოსავლები:

- **შემოსავლები საკუთრებიდან:** პროცენტი (კომერციულ ბანკში არსებული დეპოზიტიდან მიღებული პროცენტი); რენტა (მოსაკრებელი ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის და შემოსავალი მიწის იჯაროდან და მართვაში გადაცემიდან);
- **საქონლისა და მომსახურების რეალიზაცია:** ადმინისტრაციული მოსაკრებლები და

გადასახდელები (მოსაკრებელი მშენებლობის ნებართვაზე; სამხედრო სავალდებულო სამსახურის გადავადების მოსაკრებელი; ადგილობრივი მოსაკრებელი დასახლებული ტერიტორიის დასუფთავებისათვის; სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებელი და სხვ.); არასაბაზრო წესით გაყიდული საქონელი და მომსახურება (შემოსავლები მომსახურების გაწევიდან);

▪ **ჯარიმები, სანქციები და საურავები:** მათ შორის საგზაო მოძრაობის წესების დარღვევის გამო, არქიტექტურულ-სამშენებლო საქმიანობაში გამოვლენილი დარღვევის გამო. სანქციებიდან, ჯარიმებიდან და საურავებიდან სხვა ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების გამო.

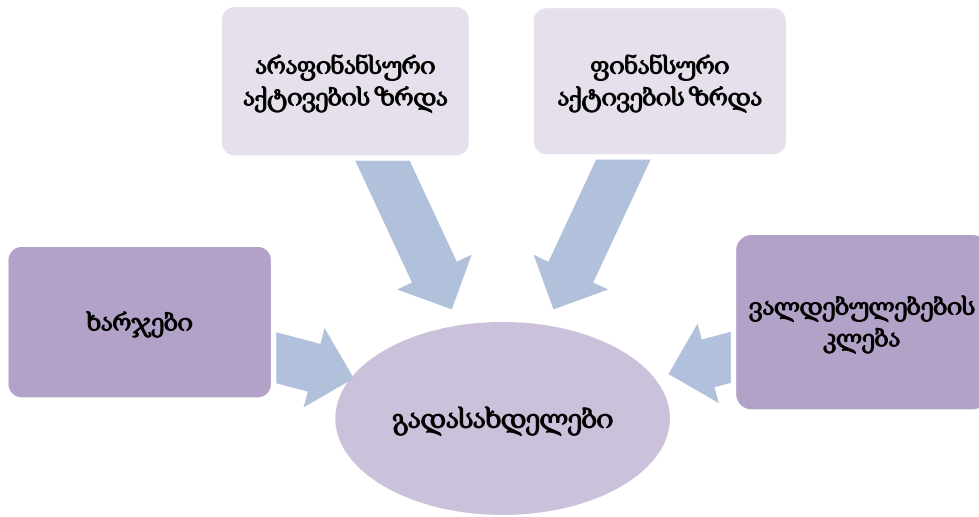
▪ **შერეული და სხვა არაკლასიფიცირებული შემოსავლები** - ისეთი სახის შემოსავლები, რომელიც ზემოთ ჩამოთვლილ კატეგორიებში არ შედის;

2025 წელს მცხეთის მუნიციპალიტეტის **სხვა შემოსავლები 7 430,0** ათას ლარს შეადგენს. აქედან შემოსავლები საკუთრებიდან 2 780,0 ათასი ლარია, საიდანაც 1 500,0 ათასი ლარი არის პროცენტიდან შემოსავალი, ხოლო 1 280,0 ათასი ლარი რენტაა, მათ შორის მოსაკრებელი ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის 1 100,0 ათასი ლარი, ხოლო შემოსავალი მიწის იჯარიდან და მართვაში გადაცემიდან 180,0 ათასი ლარი.

საქონლისა და მომსახურების რეალიზაციის კატეგორიიდან 1 650,0 ათასი ლარის მობილიზებაა დაგეგმილი; აქედან სანებართვო მოსაკრებლიდან 600,0 ათასი ლარი, დასახლებული ტერიტორიის დასუფთავებისათვის მოსაკრებლიდან - 1 000,0 ათასი ლარის, ხოლო არასაბაზრო წესით გაყიდული საქონელი და მომსახურებიდან დაგეგმილია 50,0 ათასი ლარის მიღება.

მუნიციპალიტეტის გადასახდელები

ბიუჯეტიდან გასაცემი ფულადი სახსრების ერთობლიობა ბიუჯეტის გადასახდელებს წარმოადგენს.

რას გულისხმობს ეს ტერმინები:

ხარჯები: მიმდინარე გასაწევი ხარჯები;

არაფინანსური აქტივების ზრდა - ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება და ინვენტარის შეძენა;

როდესაც მუნიციპალიტეტი რაიმე სახის ინფრასტრუქტურულ პროექტებს ახორციელებს, ან 500 ლარზე მეტი ღირებულების ტექნიკას ყიდულობს, არაფინანსური აქტივები ეზრდება.

ფინანსური აქტივების ზრდა - როდესაც მუნიციპალიტეტი სესხს გასცემს, ან შპს-ს აფინანსებს, ან დეპოზიტზე დებს თანხას. ამ ოპერაციების შედეგად მუნიციპალიტეტის ფინანსური აქტივები იზრდება;

ვალდებულებების კლება - მუნიციპალიტეტის მიერ აღებული ვალის ძირითადი თანხის დაფარვა;

ხარჯები

მუნიციპალიტეტის ხარჯები შემდეგ ძირითად კატეგორიებად იყოფა: შრომის ანაზღაურება, საქონელი და მომსახურება, პროცენტი, სუბსიდიები, გრანტები, სოციალური უზრუნველყოფა და სხვა ხარჯები.

„საქართველოს საბიუჯეტო კლასიფიკაციის დამტკიცების თაობაზე“ ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით N99 (05.04. 2019 წელი) განსაზღვრულია, თუ რას უნდა მოიცავდეს თავად ეს კატეგორიები:

✓ **შრომის ანაზღაურება:**

მუნიციპალიტეტის თანამდებობის პირთა და საჯარო მოხელეთა ხელფასები, პრემია-დანამატი, კომპენსაცია;

- ✓ **საქონელი და მომსახურება:**
 - შრომითი ხელშეკრულებით დასაქმებულ პირთა ანაზღაურება;
 - მივლინება; ოფისის ხარჯები, კომპიუტერული ტექნიკა - (კომპიუტერი, პრინტერი, სკანერი, უწყვეტი კვების წყარო, კომპიუტერული ტექნიკის აქსესუარები და სხვა); საოფისე ავეჯი; შენობა-ნაგებობების და მათი მიმდებარე ტერიტორიების მიმდინარე რემონტის ხარჯები; საოფისე ტექნიკის, ინვენტარის, მანქანა-დანადგარების მოვლა-შენახვის, (ექსპლუატაციისა) და მიმდინარე რემონტის ხარჯები; კავშირგაბმულობის ხარჯები; საფოსტო მომსახურების ხარჯები;
 - კომუნალური ხარჯები;
 - წარმომადგენლობითი ხარჯები (საქართველოს მოქალაქეებზე გაწეულ წარმომადგენლობით ხარჯებს, აგრეთვე, იმავე ღონისძიებების ფარგლებში უცხოელ სტუმრებზე გაწეული ხარჯები);
 - ტრანსპორტისა და ტექნიკის ექსპლუატაცია და მოვლა-შენახვა;
 - მიმდინარე რემონტი;
 - შენობა-ნაგებობების დაცვის ხარჯები;
 - კულტურული, სპორტული, საგანმანათლებლო და საგამოფენო ღონისძიებების ხარჯები და სხვა.
- ✓ **პროცენტი:** მუნიციპალიტეტის მიერ აღებული ვალის მომსახურების პროცენტი საგარეო და საშინაო ვალდებულებებზე;
- ✓ **სუბსიდიები:** სუბსიდიები წარმოადგენს მუნიციპალიტეტის მიერ დაფუძნებული ა(ა)იპ-ების და შპს-ებისთვის მიმდინარე მიზნებისათვის უსასყიდლოდ, დაუბრუნებლად გაცემულ ტრანსფერს;
- ✓ **გრანტი:** გრანტები სხვა დონის სახელმწიფო ერთეულებს. მაგალითად, სახელმწიფო ა(ა)იპ-ებისთვის;
- ✓ **სოციალური უზრუნველყოფა :** სხვადასხვა სოციალური დახმარება;
- ✓ **სხვა ხარჯები:** საკრებულოს წევრების უფლებამოსილების განხორციელებასთან დაკავშირებული ხარჯები და სხვა;

მცხეთის მუნიციპალიტეტის 2025 წლის ბიუჯეტის გადასახდელები შეადგენს **40 758,2** ათას ლარს. ქვემოთ მოცემულ გრაფიკულ სურათზე წარმოდგენილია მცხეთის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ხარჯების კატეგორიების პროცენტული გადანაწილება.

ხარჯები და არაფინანსური აქტივების ზრდა (ფუნქციონალური კლასიფიკაცია)

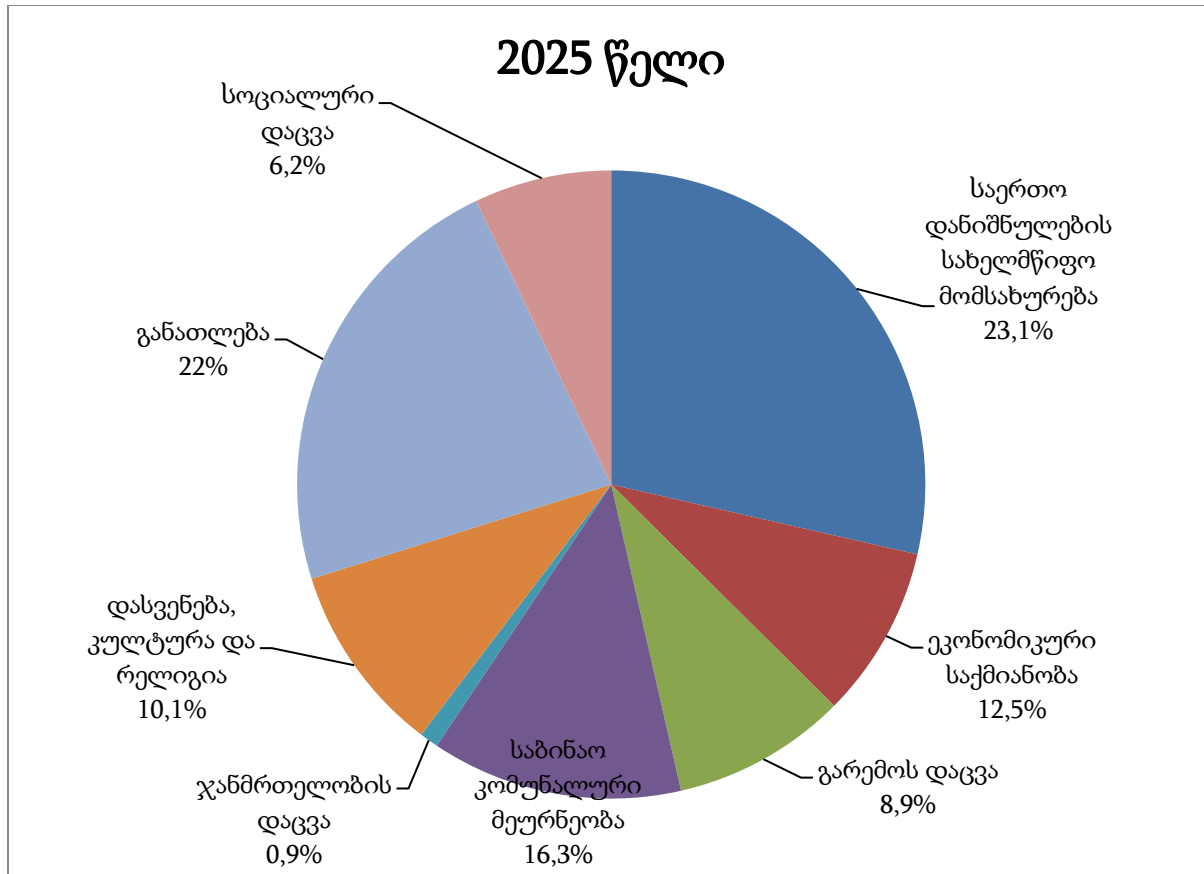
მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის მე-9 მუხლში წარმოდგენილია ინფორმაცია, თუ რა ხარჯები იქნება გაწეული დარგების მიხედვით (ფუნქციონალურ ჭრილში) და რა თანხა დაიხარჯება არაფინანსური აქტივების ზრდისთვის.

აღნიშნული მუხლი მოიცავს შემდეგ სფეროებს:

- ✓ **საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება:** აღმასრულებელი და წარმომადგენლობითი ორგანოების საქმიანობის უზრუნველყოფა; ვალთან დაკავშირებული ოპერაციები;
- ✓ **ეკონომიკური საქმიანობა:** საავტომობილო ტრანსპორტი და გზები;
- ✓ **გარემოს დაცვა:** ნარჩენების შეგროვება და ნაგავსაყრელზე გატანა; გამწვანება;
- ✓ **საბინაო-კომუნალური მეურნეობა:** წყალმომარაგება; გარე განათება; სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა საბინაო-კომუნალურ მეურნეობაში;
- ✓ **ჯანმრთელობის დაცვა:** საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მომსახურება; მოქალაქეების მკურნალობის და ოპერაციების ხარჯების დაფინანსება;
- ✓ **დასვენება, კულტურა და რელიგია:** მომსახურება დასვენებისა და სპორტის სფეროში; მომსახურება კულტურის სფეროში; რელიგიური და სხვა სახის საზოგადოებრივი საქმიანობა;
- ✓ **განათლება:** სკოლამდელი აღზრდა; სკოლამდელი დაწესებულებების რეაბილიტაცია, მშენებლობა; ზოგადი განათლების (საჯარო სკოლების) ხელშეწყობა;
- ✓ **სოციალური დაცვა:** ავადმყოფთა და შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სოციალური დაცვა; ხანდაზმულთა სოციალური დაცვა; ოჯახებისა და ბავშვების სოციალური დაცვა; სამშობლოს დაცვისას დაღუპულთა და ომის შემდეგ გარდაცვლილ მეომართა სარიტუალო მომსახურების უზრუნველყოფის ხარჯები; დიალიზის სახელმწიფო პროგრამაში ჩართული პირების ფინანსური დახმარება და სხვა.

მცხეთის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის **ხარჯებისა და არაფინანსური აქტივების ზრდისთვის 40 631,6** ათასი ლარია განსაზღვრული:

- საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება - 9 320,3 ათასი ლარი;
- ეკონომიკური საქმიანობა - 5 036,5 ათასი ლარი;
- გარემოს დაცვა - 3 614,9 ათასი ლარი;
- საბინაო-კომუნალური მეურნეობა - 6 771,0 ათასი ლარი;
- დასვენება, კულტურა და რელიგია - 4 147,0 ათასი ლარი;
- ჯანმრთელობის დაცვა - 1 307,3 ათასი ლარი;
- განათლება - 8 885,0 ათასი ლარი;
- სოციალური დაცვა -1 549,6 ათასი ლარი;

მცხეთის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ვალდებულებების შესახებ

მცხეთის მუნიციპალიტეტის 2025 წლის ბიუჯეტით არ არის დაგეგმილი ახალი ვალის აღება, ხოლო წინა წლებში აღებული ვალის მომსახურებისთვის გათვალისწინებულია 141,0 ათ. ლარი, კერძოდ, სსიპ „მუნიციპალური განვითარების ფონდსა“ და მცხეთის მუნიციპალიტეტს შორის გაფორმებული „საქართველოს მყარი ნარჩენების მართვის პროექტის“ ქონების გადაცემის ხელშეკრულების ფარგლებში, 5 ცალი კომპაქტორიანი თვითმცლელი ნაგავმზიდი მანქანის და 200 ცალი ნარჩენების კონტეინერის შეძენის მიზნით, მიღებული სესხის ძირითადი თანხის დაფარვა.

2025 წლის 01 იანვრის მდგომარეობით დასაფარი სესხის ოდენობა შეადგენს 150,4 ათ. ლარს.